
Vergaderjaar 2012–2013

32 163

Verhoging AOW-leeftijd

Nr. 33

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 24 april 2013

Naar aanleiding van de brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 22 maart 2013 (Kamerstuk 32 163, nr. 32), betreffende de aanbieding van een concept ministeriële regeling, houdende een tijdelijke overbruggingsregeling AOW, hebben enkele fracties binnen de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid de behoefte om de regering enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De voorzitter van de commissie,
Van der Burg

De adjunct-griffier van de commissie,
Lips

Inleiding

In het Regeerakkoord is afgesproken dat ter overbrugging voor mensen met een laag inkomen, die deelnemen aan een VUT- of prepensioenregeling en die zich niet op de leeftijdsverhoging AOW hebben kunnen voorbereiden, een overbruggingsregeling AOW-verhoging wordt ingevoerd. Op 22 maart jl. is de concept regeling, zoals die voor uitvoeringstoets aan de SVB is verzonden, aan uw kamer toegezonden. Op donderdag 11 april 2013 heeft het kabinet overleg gevoerd met centrale werkgevers- en werknemersorganisaties, vertegenwoordigd in de Stichting van de Arbeid. In reactie op het verzoek van sociale partners om deze overbruggingsregeling uit te breiden, zal het kabinet het bereik van de overbruggingsregeling uitbreiden tot deelnemers met een inkomen tot 200% van het wettelijk minimumloon (WML) (300% WML voor paren). In de beantwoording is rekening gehouden met deze uitbreiding.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

1.

Kan de regering inmiddels aangeven wat de uitvoeringskosten zijn, die zijn gemoeid met deze regeling?

Antwoord op vraag 1:

Het kabinet beschikt op dit moment nog niet over de uitvoeringstoets van de Sociale verzekeringsbank (SVB) en kan dus nog niet aangeven hoe hoog de uitvoeringskosten zullen zijn. Het kabinet verwacht de uitvoeringstoets in mei te ontvangen en zal deze na ontvangst ter kennisneming naar de Kamer zenden.

2.

De regering licht toe dat gedurende de looptijd van de overbruggingsuitkering het inkomen wordt getoetst. Kan de regering toelichten hoe deze toets in de praktijk zal plaatsvinden?

Antwoord op vraag 2:

Tijdens de looptijd van de overbruggingsuitkering wordt het inkomen van belanghebbenden getoetst. Daarbij staat de SVB een werkwijze voor ogen naar analogie van de inkomenstoets die nu al plaatsvindt bij de uitvoering van de partnertoeslag AOW. Deze werkwijze bestaat er uit dat betrokkene bij de aanvraag zelf een opgave doet van zijn inkomen en van wisselingen in dat inkomen en dat de SVB deze achteraf controleert op basis van gegevens uit de polisadministratie en van de Belastingdienst. Voor zover het gaat om inkomens die onder de Wet op de loonbelasting 1964 vallen, worden deze inkomensgegevens tijdens de looptijd van de overbruggingsuitkering verkregen uit de polisadministratie. Voor inkomens die niet zijn opgenomen in de polisadministratie is de SVB aangewezen op de klant. Het gaat dan in eerste instantie om een inschatting van bijvoorbeeld de winst. Het inkomen wordt definitief vastgesteld op basis van de aanslag inkomstenbelasting ingeval er sprake is van een IB-plicht.

3.

Wanneer zal de voorgestelde regeling in werking treden?

Antwoord op vraag 3:

Beoogd wordt om de regeling in werking te laten treden in het najaar met een terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2013. De SVB heeft in totaal vijf maanden nodig om de regeling te implementeren en voor het aanschrijven van potentieel gerechtigden.

Vragen en opmerkingen van de PvdA-fractie

4.

De leden van PvdA-fractie hechten aan meer dan één moment voor de entreetoets. Mensen kunnen in de genoemde peilmaand net te veel inkomen hebben om in aanmerking te kunnen komen voor de overbruggingsuitkering, maar na een eventuele pensioenkorting per 1 april van een bepaald jaar een zodanig lager inkomen hebben dat er wel recht kan bestaan op de overbruggingsuitkering. De regering heeft tijdens het algemeen overleg over de contouren van de overbruggingsregeling toegezegd om hiernaar bij de uitwerking te kijken. Welke overwegingen hebben ertoe geleid dat er toch is gekozen voor één moment voor de entreetoets?

Antwoord op vraag 4:

Het kabinet heeft rekening gehouden met de situatie dat mensen een wisselend of onregelmatig inkomen hebben voorafgaand aan het peilmoment waardoor zij in de peilmaand net teveel inkomen hebben om in aanmerking te komen voor de overbruggingsuitkering. In dat geval kan de rechthebbende op grond van artikel 4, vierde lid van de voorgenomen Tijdelijke regeling overbruggingsuitkering AOW om een middeling van het inkomen verzoeken. Het aanwezige inkomen wordt in die situatie in de zes kalendermaanden voorafgaand aan de peilmaand bij elkaar opgeteld en de uitkomst gedeeld door zes. Op de uitkomst daarvan is de entreeinkomenstoets van toepassing, die in het sociaal akkoord is verhoogd van 150% WML naar 200% WML voor alleenstaanden en 300% WML voor echtparen/samenwonenden. Daarnaast tellen eenmalige inkomsten zoals een dertiende maand of een bonus niet mee voor het bepalen of iemand aan de inkomensgrens voldoet (zie artikel 4, tweede lid). Hierdoor en met de mogelijkheid om inkomensmiddeling te verzoeken kan een hoog inkomen in de peilmaand bij wisselende of onregelmatige inkomsten toch toegang geven tot de regeling en wordt naar de mening van het kabinet tegemoetgekomen aan de wens van de leden van de PvdA-fractie. Door de verruiming van de overbruggingsregeling AOW naar deelnemers met een inkomen tot 200% WML voor alleenstaanden en 300% WML voor paren, zullen meer mensen in aanmerking komen voor de overbruggingsregeling.

Wanneer het inkomen wijzigt na het peilmoment wordt daar geen rekening mee gehouden. Uitgangspunt is dat de draagkracht getoetst wordt in de periode voor dat men 65 jaar wordt. Als men meer inkomen of vermogen heeft dan de gestelde grenzen, dan is de aanname dat er voldoende financiële reserves zijn of kunnen worden opgebouwd om het inkomensverlies zelf op te vangen.

5.

Heeft de regering al een reactie van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) ontvangen over de uitvoeringstoets en de uitvoeringskosten? Zo ja, kan de regering de resultaten van de uitvoeringstoets per ommegaande aan de Kamer sturen?

Zo nee, wanneer verwacht de regering de reactie van de SVB en is de regering bereid om na ontvangst van de reactie van de SVB deze zo spoedig mogelijk naar de Kamer te sturen?

Antwoord op vraag 5:

Het kabinet beschikt op dit moment nog niet over de uitvoeringstoets van de SVB en kan dus nog niet aangeven hoe hoog de uitvoeringskosten zullen zijn. Het kabinet verwacht de uitvoeringstoets in mei te ontvangen en zal deze na ontvangst ter kennisneming naar de Kamer zenden.

Vragen en opmerkingen van de PVV-fractie

6.

De regering gaat er schijnbaar vanuit dat iemand langer kan doorwerken of weer een baan zoekt om door extra bijsparen het gat te overbruggen. Hoe verhoudt dit zich tot de torenhoge werkloosheid, die Nederland op dit moment teistert?

Antwoord op vraag 6:

Voor werkzoekenden is het op dit moment niet eenvoudig om een baan te vinden, ook niet voor ouderen. Niet voor niets hebben het kabinet en de Stichting van de Arbeid in het recente sociaal akkoord aanvullende maatregelen aangekondigd om de arbeidsmarktpositie van ouderen te versterken. De verruiming van de overbruggingsregeling AOW naar deelnemers met een inkomen tot 200% WML voor alleenstaanden en 300% WML voor paren, helpt ouderen die meer moeite hebben om de verhoging van de AOW met eigen inkomen op te vangen.

7.

De leden van de PVV-fractie wijzen erop dat vorig jaar er 143 duizend werklozen waren tussen 55 en 65 jaar. Tien jaar geleden was dit aantal nog 60 duizend. In een jaar tijd – van 2011 tot 2012 – steeg het aantal werkzoekenden in die leeftijdsgroep met 21 duizend. Hoe realistisch acht de regering het dat 65-plussers op korte termijn in hun eigen inkomen kunnen voorzien door opnieuw een arbeidsverhouding aan te gaan?

Antwoord op vraag 7:

Volgens het CBS waren er in 2012 71.000 werklozen tussen de 55 en 65 jaar in de beroepsbevolking. In 2011 waren dat er 58.000. Een toename van 13.000 werklozen. Een vergelijking met 10 jaar geleden is minder relevant omdat de participatiegraad van de groep 55–65 jaar toen heel beperkt was. Daardoor waren er ook veel minder werklozen. Dat neemt niet weg dat het voor ouderen op dit moment erg lastig is op de arbeidsmarkt. Zoals in het antwoord op vraag 6 is aangegeven zijn in het recente sociaal akkoord aanvullende maatregelen aangekondigd om de arbeidsmarktpositie van ouderen te versterken. De verruiming van de overbruggingsregeling AOW naar deelnemers met een inkomen tot 200% WML voor alleenstaanden en 300% WML voor paren helpt ouderen die meer moeite hebben om de verhoging van de AOW met eigen inkomen op te vangen.

8.

Is het waar dat iemand met een vermogen van net boven de € 21.139, die in oktober 2018 de leeftijd van 65 jaar bereikt (en met 66 jaar en 8

maanden de pensioengerechtigde leeftijd bereikt), een AOW-gat van 20 maanden heeft en dit gat zelf moet financieren?

9.

Is iemand in het geval, genoemd in vraag 8, niet minstens een bedrag ten hoogte van deze ingestelde vermogensgrens kwijt door 20 maanden AOW-uitkering eigenhandig te moeten compenseren?

Antwoord op vraag 8 en 9:

Wanneer iemand alleenstaand is dan is de vermogensgrens voor de overbruggingsregeling € 21.139 (bedrag 2013), voor echtgenoten/samenwonenden is de vermogensgrens het dubbele (€ 42.278 in 2013). Iemand die boven deze grens zit op het toetsmoment, komt niet in aanmerking voor de overbruggingsregeling. Het benodigde bedrag om 20 maanden AOW-uitkering te compenseren is voor een alleenstaande nagenoeg gelijk aan € 21.139. Voor samenwonenden is dit ruim lager dan € 42.278. Betrokkene heeft dan ook ruim vijf jaar de gelegenheid gehad om te anticiperen op de verhoging van de AOW-leeftijd. Ik ben van mening dat er dan voldoende financiële reserves kunnen zijn om het inkomensverlies zelf op te vangen. Overigens kunnen mensen veelal ook gebruik maken van de mogelijkheid om het aanvullend pensioen naar voren te halen om het AOW-gat te overbruggen.

10.

De leden van de PVV-fractie nemen ferm afstand van de voorgestelde beperkte compensatieregeling. Deze regeling is naar hun mening nóg een lastenverzwaring van de regering voor heel veel Nederlanders en zal ook, nu en in de toekomst, vergaande koopkrachteffecten hebben. Kan de regering, in acht nemend dat ouderen al slecht uit de koopkrachtplaatjes kwamen, een inschatting geven van de koopkrachtdaling van deze maatregel voor de groep, die met de maatregel wordt geconfronteerd?

Antwoord op vraag 10:

De effecten van de verhoging van de AOW-leeftijd zullen per individu verschillen en zijn daardoor niet in een koopkrachtplaatje te vangen. Bij de mensen waarbij het AOW-pensioen al is ingegaan, treedt geen effect op. Voor zover er negatieve koopkrachteffecten bij deze groep optreden, kunnen deze niet stapelen met het effect van de verhoging van de AOW-leeftijd.

Voor mensen die nog niet de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt, verandert er wel iets doordat het moment waarop zij AOW-pensioen ontvangen opschuift. Omdat mensen langer leven zou anders de periode waarop AOW wordt ontvangen stilzwijgend worden verlengd. Het latere moment waarop AOW wordt ontvangen zal voor een deel van de mensen kunnen worden opgevangen door langer door te werken. Hierbij geldt dat mensen met een laag inkomen gebruik kunnen maken van de werkbonus. Voor een ander deel geldt dat de uitkering waarin zij zitten langer doorloopt. Tot slot is er een deel waarvoor geldt dat zij al gestopt zijn met werken (in het kader van bijvoorbeeld VUT). Hier treedt een overbruggingsprobleem op. De overbruggingsregeling die het kabinet voorstelt, is hierop gericht.

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

11.

Kan de regering een uitgebreide reactie geven op de ingebrachte argumenten door de brede coalitie, die de Staat heeft gedaagd rond het 65plus-gat?

Antwoord op vraag 11:

De zaak is onder de rechter en daarom wordt nu niet inhoudelijk op de ingebrachte argumenten van de eisende partijen ingegaan. Dat zal gebeuren ten overstaan van de eisende partijen in de procedure voor de rechtbank.

12.

Hoe verhoudt de concept-ministeriële regeling zich tot het Europese Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden en het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten?

Antwoord op vraag 12:

Naar het oordeel van het kabinet is de concept-ministeriële regeling in overeenstemming met het EVRM en het IVBPR.

13.

Is de regering van mening dat de concept-ministeriële regeling inbreuk maakt op het eigendomsrecht?

Antwoord op vraag 13:

Vanwege het begunstigend karakter van de overbruggingsuitkering, die er juist toe strekt aan de in de regeling omschreven personen een uitkering te verstrekken, ziet het kabinet niet goed in op welke wijze er inbreuk gemaakt zou kunnen worden op eigendomsrechten.

14.

Waarom heeft de regering de keuze gemaakt om de Raad van State niet om advies te vragen? Is deze keuze ingegeven door het vernietigend commentaar van de Raad van State op de voorschotregeling?

Antwoord op vraag 14:

Het kabinet heeft de gangbare en voorgeschreven procedure voor totstandkoming van een ministeriële regeling gevolgd. Volgens die procedure hoeft over ministeriële regelingen geen advies te worden gevraagd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Op grond van artikel 17 van de Wet op de Raad van State dient de regering de Afdeling advisering van de Raad van State alleen om advies te vragen over voorstellen van wet en ontwerp algemene maatregelen van bestuur. Het is zeer ongebruikelijk en bij mijn weten niet eerder voorgekomen dat de Afdeling advisering van de Raad van State in afwijking van de Wet op de Raad van State om advies wordt gevraagd over een ministeriële regeling. Omdat de gangbare procedure wordt gevolgd heeft het advies

van de Afdeling advisering van 30 mei 2012 over het voorstel van Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd¹ daarbij geen rol gespeeld. Ik merk daarbij op dat het advies van de afdeling over de voorschotregeling, zoals die aan de afdeling is voorgelegd, in de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd in belangrijke mate is overgenomen. Met de voorgestelde ministeriële regeling wordt juist nog meer tegemoetgekomen aan het genoemde advies van de afdeling.

15.

Zijn er eerder sociale zekerheidswetten van deze omvang in de vorm van een ministeriële regeling ingevoerd?

Antwoord op vraag 15:

In inleidende zin wil ik opmerken dat de omvang van een regeling in het algemeen niet bepalend is voor de keuze van het niveau van regelgeving. Als voorbeelden van eveneens op de Kaderwet SZW-subsidies gebaseerde zelfstandige uitkeringsregelingen kan onder meer worden gewezen op de in 1999 tot stand gekomen en nog steeds van kracht zijnde Regeling tegemoetkoming ouders van thuiswonende gehandicapte kinderen (TOG), de per 1 juli 2012 vervallen Tijdelijke regeling uitkering aan voormalig WWIK-gerechtigden, de van 2000 daterende Regeling tegemoetkoming asbestslachtoffers, de per 1 januari 2011 vervallen Tijdelijke regeling inkomensgevolgen herbeoordeelde arbeidsongeschikten en de per 25 september 2008 vervallen Tijdelijke regeling tegemoetkoming AOW-ers. Van deze regelingen is de TOG cumulatief qua budgettaire omvang vergelijkbaar met de overbruggingsregeling.

16.

Heeft de samenstelling van de Eerste Kamer invloed gehad op de keuze om een sociale zekerheidswet in de vorm van een ministeriële regeling in te dienen?

Antwoord op vraag 16:

Nee, de keuze om de tijdelijke overbruggingsregeling in een ministeriële regeling vast te leggen is ingegeven met het oog op een zo spoedig mogelijke inwerkingtreding.

17.

De leden van de SP-fractie constateren dat er een aantal te onderscheiden groepen zijn, die met het 65plus-gat te maken krijgen. Deze leden achten het van belang bij het treffen van overgangsrecht om ten minste te weten welke omvang en welk financieel nadeel deze groepen treft. Deze leden vragen om een nauwkeurig overzicht, uitgesplitst naar inkomensregeling van personen, die te maken krijgen met het 65plus-gat.

Antwoord op vraag 17:

Uitgangspunt van de verhoging van de AOW-leeftijd is dat mensen langer doorwerken. Op deze wijze zijn zij in staat gedurende de periode waarmee de AOW-leeftijd wordt verhoogd in een inkomen te voorzien. Hierbij geldt dat mensen met een laag inkomen gebruik kunnen maken van de werkbonus. Voor hen die een sociale zekerheidsuitkering ontvangen, is gewaarborgd dat deze uitkering zal doorlopen tot aan de voor hen

¹ Kamerstuk 33 290, nr. 4, p. 7.

geldende verhoogde AOW-leeftijd. Tot slot is er een deel waarvoor geldt dat zij al gestopt zijn met werken (in het kader van bijvoorbeeld VUT). Hier treedt een overbruggingsprobleem op. De overbruggingsregeling die het kabinet voorstelt, is hierop gericht.

Het kabinet heeft echter geen inzicht in de inkomenspositie van de verschillende groepen, omdat er veel verschillende situaties mogelijk zijn. Zo verschillen de VUT- en vroegpensioenregelingen en zal de hoogte van de uitkering ook tussen mensen in dezelfde regeling verschillen.

18.

Op welke wijze gaat de regering om met overbrugging voor mensen met een FLO- regeling?

19.

Kan de regering een overzicht toezenden van de verschillende sectoren waar een overbrugging voor personen met een FLO-regeling aan de orde is met daarbij de stand van zaken van de afspraken hieromtrent?

Antwoord op vraag 18 en 19:

In de concept-ministeriële regeling is geregeld dat de overbruggingsuitkering ook van toepassing is op mensen die op 1 januari 2013 een uitkering ontvingen op grond van een regeling voor functioneel leeftijdsontslag (zie artikel 5, onderdeel f van de conceptregeling). Het kabinet beschikt niet over een compleet overzicht van de verschillende sectoren waarin sprake is van FLO-regelingen. In veel sectoren zijn FLO-regelingen al vervangen door regelingen waarbij men op basis van keuzevrijheid en individuele afspraken gebruik maakt van levensloopverlof en naar voren gehaald ouderdomspensioen. In onder meer de volgende overheidssectoren is nog sprake van uitkeringen op grond van FLO-regelingen: Defensie, Politie en Rijk. Bij Defensie en Rijk is de verwachting dat overleg hierover binnenkort van start gaat. Bij Politie stroomt de laatste deelnemer eind 2015 uit de regeling.

Mijn voorganger heeft bij brief van 30 oktober 2012 de verschillende departementen gevraagd naar de stand van zaken met betrekking tot het aanpassen van regelgeving in verband met de verhoging van de AOW-leeftijd. Verschillende ministers hebben mij bericht dat de aanpassing van arbeidsvoorwaardelijke regelingen voorwerp zijn van het CAO-overleg en zullen worden meegenomen in het overleg met sociale partners hierover.

Mij is gebleken dat de onderhandelingen hierover nog gevoerd moeten worden. Ik zal de betreffende collega's in het kabinet daarom bij brief nogmaals verzoeken om dit onderwerp bij CAO-onderhandelingen te betrekken. Voor wat betreft de regelingen voor oud-brandweerlieden en oud-ambulance medewerkers is van belang dat de aanpassing van deze regelingen voorwerp is voor het CAO-overleg tussen gemeenten, private partijen en bonden.

20.

Op welke wijze komen verzekeraars gedupeerden tegemoet?

21.

Kan de regering een overzicht verschaffen van de verschillende inkomensverzekeringen waarbij compensatie aan de orde is met daarbij de stand van zaken van de afspraken hieromtrent?

Antwoord op vraag 20 en 21:

De verhoging van de AOW-leeftijd heeft gevolgen voor nabestaanden die op 1 januari 2013 al een Anw-hiaatpensioen of tijdelijk partnerpensioen ontvangen dat loopt tot 65-jarige leeftijd. Het Verbond van Verzekeraars heeft verzekeraars in november 2012 geadviseerd om in ieder geval 60- tot 65-jarige nabestaanden met een lopende uitkering expliciet en persoonlijk te informeren over het inkomenshiaat door de AOW-leeftijdsverhoging en welke actie zij hierop zouden kunnen ondernemen. Voor deze doelgroep die op 1 januari 2013 al een Anw-hiaatpensioen of tijdelijk partnerpensioen ontving, zal ook de overbruggingsregeling van toepassing zijn als ze voldoen aan de voorwaarden.

Voor nieuwe gevallen is van belang dat alle werkgevers door verzekeraars zijn geïnformeerd of dit half jaar worden geïnformeerd over de gevolgen van de wet Verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd voor hun pensioenregeling. Daarbij is of wordt ook informatie verstrekt over de mogelijkheid dat er een inkomenshiaat ontstaat vanaf 65-jarige leeftijd tot de nieuwe AOW-leeftijd. De meeste verzekeraars zijn nog bezig met het bezien van hun productaanbod in het licht van de verhoging van de AOW-leeftijd. Een factor hierbij is volgens het Verbond dat het gewijzigde tempo van de verhoging van de AOW-leeftijd in het regeerakkoord nog niet in wetgeving is vastgelegd. De verwachting is dat werkgevers bij de meeste pensioenregelingen (indien van toepassing) een hogere eindleeftijd voor Anw-hiaatpensioen meenemen bij de wijziging van de pensioenregeling per 1 januari 2014 of 1 januari 2015 in verband met de aanpassing van het fiscale kader per die datum.

De verhoging van de AOW-leeftijd kan ook gevolgen hebben voor werknemers en zelfstandigen die nu arbeidsongeschikt zijn en die een private arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangen. Tot op heden zijn werknemers en zelfstandigen bij hun financiële planning uitgegaan van de AOW-uitkering vanaf 65-jarige leeftijd. Het Verbond van Verzekeraars heeft de verzekeraars daarom aanbevolen om de groep bestaande verzekerden die (nog) geen uitkering ontvangen, en bestaande klanten met een lopende uitkering te informeren over het inkomenshiaat.

Met betrekking tot *bestaande gevallen*, die op 1 januari 2013 al een private arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvingen, brengt het kabinet deze ook onder de werkingssfeer van de overbruggingsregeling. Het Verbond van Verzekeraars geeft aan dat verzekeraars activiteiten ontplooiën om *nieuwe* gevallen van inkomenshiaten zoveel mogelijk te voorkomen onder zowel werknemers, als zelfstandigen. Voor nieuwe klanten geldt dat de meeste inkomensverzekeraars de voorwaarden van de nieuwe producten aanpassen aan de AOW-leeftijdsverhoging. Het Verbond van Verzekeraars heeft aangegeven dat voor het grootste deel van de bestaande klanten die nu tot 65-jarige leeftijd verzekerd zijn, het merendeel van de inkomensverzekeraars een oplossing voor het inkomenshiaat biedt. De condities waaronder deze oplossing wordt aangeboden – zoals bijvoorbeeld het medisch acceptatiebeleid, de gehanteerde leeftijdsgrens, en de kosten van de uitbreiding – verschillen per verzekeraar.

22.

Op welke wijze komen pensioenfondsen gedupeerden tegemoet?

23.

Kan de regering een overzicht geven van de afspraken met pensioenfondsen over een mogelijke overbrugging?

Antwoord op de vragen 22 en 23:

Het gaat hierbij om de situatie waarbij pensioenfondsen de ingangsdatum van het ouderdomspensioen hebben gewijzigd in aansluiting op de wijziging van de pensioenrichtleeftijd conform de maatregelen ingevolge de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd. Bij het algemeen overleg op 14 februari jl. is de wens naar voren gekomen dat het ouderdomspensioen naar voren kan worden gehaald naar de AOW-leeftijd als voor iemand de AOW-leeftijd later ingaat dan 65 jaar maar voor 67 jaar.

Uit het overleg dat daarover met pensioenfondsen is gevoerd, is gebleken dat vrijwel alle van de circa 400 pensioenfondsen voorzien in die mogelijkheid om op verzoek van de deelnemer het ouderdomspensioen naar voren te halen. Ik teken daarbij aan dat deze mogelijkheid van vervroeging leidt tot aanpassing van de pensioenuitkeringen. De vervroeging gaat dus voor eigen rekening van de deelnemer. Er is nog overleg met de pensioenfondsen om te bezien waar de beperkingen zitten bij de overige fondsen.

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

24.

De leden van de CDA-fractie spreken allereerst opnieuw hun verbazing en teleurstelling uit voor het feit dat gekozen is voor een regeling en niet voor een wet. Voor welke andere regeling, die in principe kan voorzien in een hele inkomensvoorziening is eerder gekozen voor een ministeriële regeling?

Antwoord op vraag 24:

Omdat de verhoging van de AOW-leeftijd al met ingang van 1 januari jl. is ingegaan heeft de regering zich geplaagd gezien voor de opdracht om voor diegenen die als gevolg daarvan al in 2013 werden en worden geconfronteerd met het wegvallen van een maand AOW-inkomen en die niet zelf in staat zijn dat inkomensverlies op te vangen, zo spoedig mogelijk een voorziening te treffen in de vorm van een overbruggingsuitkering. Om tegemoet te komen aan het belang van de bedoelde personen om het inkomensverlies zo snel mogelijk te kunnen overbruggen heeft de regering er voor gekozen een regeling te treffen op basis van de Kaderwet SZW-subsidies. Immers deze wet biedt voor de beoogde regeling een adequate grondslag en de procedure voor totstandkoming van een ministeriële regeling is in het algemeen aanmerkelijk korter dan die voor totstandkoming van een wet, waarbij bedoelde personen nog langer op de overbruggingsuitkering zouden moeten wachten. Voor een ministeriële regeling die in beginsel in inkomensvoorziening voorzagt, wijs ik op de eerder genoemde Tijdelijke regeling uitkering aan voormalig WWIK-gerechtigden en de Tijdelijke regeling inkomensgevolgen herbeoordeelde arbeidsongeschikten.

25.

Wil de regering de voorgestelde regeling voor leggen aan de Raad van State en het advies bij de regeling openbaar te maken?

Antwoord op vraag 25:

De regering is niet voornemens de voorgestelde ministeriële regeling voor advies voor te leggen aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Zoals hiervoor al aangegeven is de keuze voor een ministeriële regeling ingegeven door de wens van de regering om mensen die nu al worden geconfronteerd met inkomensverlies als gevolg van de verhoogde AOW-leeftijd op de kortst mogelijke termijn een overbruggingsvoorziening aan te kunnen bieden. De Kaderwet SZW-subsidies die met parlementaire instemming tot stand is gebracht biedt juist voor een spoedeisende situatie als de onderhavige de mogelijkheid om snel een tijdelijke voorziening te bieden. Een adviesaanvraag aan de Afdeling advisering van de Raad van State ligt, zoals hiervoor bij het antwoord op vraag 14 aangegeven, hierbij niet voor de hand.

26.

Kan de regering de uitgebrachte adviezen, zoals het advies van de Sociale Verzekeringsbank openbaar maken?

Antwoord op vraag 26:

Zoals te doen gebruikelijk is de ontwerp regeling voor een toets voorgelegd aan de Sociale verzekeringsbank en de Inspectie SZW. De betreffende toets van de Inspectie is als bijlage² bij deze nota gevoegd. Het kabinet verwacht de uitvoeringstoets van de SVB in mei te ontvangen en zal deze na ontvangst ter kennisneming naar de Kamer zenden.

27.

De leden van de CDA fractie merken op dat een aantal zaken niet is opgenomen in de regeling.

Wat gebeurt er als een (echt)paar gaat scheiden tussen het toetsmoment (zes maanden voor de uitkering) en het moment dat de rechthebbende 65 jaar wordt? Vindt dan toetsing plaats op basis van het individuele inkomen?

Antwoord op vraag 27:

Ja, in de situatie waarin een (echt)paar gaat scheiden tussen de peilmaand en bereiken van de leeftijd van 65 jaar door de rechthebbende vindt de toetsing plaats op basis van het individuele inkomen. De SVB toetst de leefvorm bij de entree-inkomenstoets dus actueel op het moment waarop de rechthebbende de leeftijd van 65 jaar bereikt. Het actueel toetsen van de leefvorm is overeenkomstig de AOW.

28.

Wat gebeurt er indien een rechthebbende gaat samenwonen of trouwen tussen het toetsmoment en de aanvang van de uitkering of na aanvang van de uitkering maar voor beëindiging van de uitkering?

Antwoord op vraag 28:

Zoals in het antwoord op vraag 27 is aangegeven, toetst de SVB bij de entree-inkomenstoets de leefvorm actueel op het moment dat de rechthebbende de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt. Als de rechthebbende gaat samenwonen of trouwen tussen de peilmaand en het bereiken van

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

de leeftijd van 65 jaar dan telt de partner/echtgeno(o)t(e) mee voor de entree-inkomenstoets.

Als de rechthebbende na aanvang van de overbruggingsregeling gaat samenwonen of trouwen, dan wordt de leefvorm eveneens actueel getoetst en zal dit leiden tot aanpassing van de norm en tot een mogelijk recht op partnertoeslag (tot 1 april 2015) als de partner/echtgeno(o)t(e) geen of weinig inkomen heeft. Het inkomen van de partner/echtgeno(o)t(e) wordt op de partneruitkering in mindering gebracht.

29.

De leden van de CDA-fractie constateren ten aanzien van de inkomens- toets dat de voorgestelde regeling vooral een regeling voor alleen- staanden zal zijn. Immers, de inkomens- toets om toegelaten te worden tot de regeling is even hoog voor alleenstaanden als voor (echt)paren. Deze leden vinden dat onbegrijpelijk, omdat bij een gelijk inkomen de draag- kracht toch echt verschillend is voor beide groepen. De inkomens- toets als zodanig is gedefinieerd als een inkomen in een maand. Nu is dat in de visie van deze leden vrij helder indien het een uitkering betreft, maar een heel stuk minder helder in een aantal andere situaties. Hoe worden bijverdiensten gezien als zelfstandige?

30.

Op welke wijze worden bijverdiensten of winst uit een onderneming toegerekend aan een bepaalde maand?

Antwoord op vraag 29 en 30:

In het sociaal akkoord is afgesproken dat bij de entreetoets een grens van 200% WML wordt gehanteerd voor alleenstaanden en 300% WML voor paren. Daarmee is tegemoet gekomen aan de wens om rekening te houden met de verschillende draagkracht tussen alleenstaanden en (echt)paren.

Voor wat betreft de wijze waarop bij de entreeinkomenstoets rekening wordt gehouden met bijverdiensten of winst uit onderneming is van belang dat voor zelfstandigen bij deze toets geen gebruik gemaakt kan worden van de polisadministratie. Inkomensbestanddelen die niet vallen onder de Wet op de loonbelasting 1964, zoals bijvoorbeeld het inkomen uit zelfstandige arbeid, worden verkregen via opgave door de klant. Het zal dan gaan om een schatting van het inkomen op jaarbasis, met een definitieve bepaling later, omdat deze inkomsten op jaarbasis achteraf worden vastgesteld. Vervolgens wordt dit inkomen op jaarbasis door twaalf gedeeld. Indien achteraf blijkt dat het inkomen hoger is dan 200% WML voor alleenstaande of 300% WML voor (echt)paren, dan zal het onterecht of te hoog verstrekte bedrag aan overbruggingsuitkering worden teruggevorderd.

Indien sprake is van bijverdiensten waardoor het inkomen sterk wisselend of onregelmatig is, kan de rechthebbende om een middeling van het inkomen verzoeken. In dat geval wordt het aanwezige inkomen in de zes kalendermaanden voorafgaand aan de peilmaand bij elkaar opgeteld en de uitkomst gedeeld door zes. Op de uitkomst daarvan is de eerderge- noemde entree-inkomenstoets van toepassing. Met deze middeling kan een hoog inkomen in de peilmaand bij sterk wisselende of onregelmatige inkomsten toch toegang geven tot de regeling. Tot slot tellen eenmalige inkomsten zoals een dertiende maand of een bonus niet mee voor het bepalen of iemand aan de genoemde inkomensgrens voldoet.

31.

Met betrekking tot de voorgestelde vermogenstoets zijn de leden van de CDA-fractie verbaasd, zeker na de uitgebreide discussie bij de vermogensinkomensbijtelling in de AWBZ-eigen bijdragen, dat niet dezelfde vermogensbestanddelen zijn uitgezonderd van de toets als daar nu uitgezonderd worden. Kan de regering alsnog aansluiten bij het bijzondere vermogen zoals dat geldt voor toeslagen?

32.

Moeten bijvoorbeeld letselschadeslachtoffers, die een uitkering voor levenslange schade ontvangen hebben, die even versneld opeten?

Antwoord op vraag 31 en 32:

Het vermogensbegrip dat hier wordt gehanteerd lijkt op het begrip zoals dat geldt voor de toeslagen, omdat wordt aangesloten bij de definitie van bezittingen en schulden zoals die gehanteerd wordt in artikel 5.3 van de Wet inkomstenbelasting 2001. Er geldt daarbij een vrijlating van het vermogen van € 21.139 en € 42.278 voor (echt)paren.

Het kabinet ziet geen aanleiding om daar bovenop het vermogen uit letselschade uit te zonderen van de vermogenstoets.

In de regel zal er geen logisch verband bestaan tussen enerzijds het ontvangen van een letselschadebedrag en anderzijds het opvangen van een inkomensverlies als gevolg van het opschuiven van de AOW-leeftijd. Gelet op het ontbreken van deze samenhang, ligt het daarom naar de mening van het kabinet niet voor de hand om hier rekening mee te houden.

33.

Bij het algemeen overleg over de contouren van de overbruggingsregeling gaven de leden van de CDA-fractie aan dat het redelijk zou zijn om meerdere toetsmomenten te hebben. Immers als iemand aan het begin net € 1000 boven het toetsvermogen zit, is het zeer wel mogelijk dat deze persoon daarna maar liefst 20 maanden geen recht heeft op een uitkering. Deelt de regering de mening dat dit onbillijk is?

34.

Is de regering bereid om ten minste elke vier maanden een nieuw toetsmoment op het vermogen in te laten bouwen?

Antwoord op vraag 33 en 34:

Uitgangspunt bij de eenmalige vermogenstoets is dat de draagkracht getoetst wordt in de periode voor dat men 65 jaar wordt. Als men meer vermogen heeft dan de gestelde grenzen, dan worden voldoende financiële reserves geacht aanwezig te zijn om het inkomensverlies zelf op te vangen. In het algemeen geldt dat mensen met een vermogen rond de vastgestelde vermogensgrens natuurlijk enige mogelijkheid hebben om hierop te anticiperen.

35.

Is het waar dat vermogensbestandelen als groen beleggen de facto uitgezonderd zijn van de vermogenstoets?

Antwoord op vraag 35

Nee. Groene beleggingen die zijn vrijgesteld van box 3 tellen gewoon mee voor de vermogenstoets in de overbruggingsregeling. De regeling zal op dit punt worden verduidelijkt.

36.

Op welke wijze wordt omgegaan met een aanmerkelijk belang (box 2) voor de fiscale aangifte?

Antwoord op vraag 36

Onder inkomen zoals dat gehanteerd wordt in deze concept ministeriële regeling wordt verstaan het inkomen gebaseerd op het Algemeen inkomensbesluit. Het gaat dan om inkomen uit arbeid en overig inkomen. Daar wordt geen rekening gehouden met het inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2) en ook niet met het inkomen uit vermogen (uit box 3). Dit is conform de huidige praktijk bij de AOW-partnertoeslag.

37.

Met betrekking tot de hoogte van de uitkering kunnen de leden van de CDA-fractie uit de tekst niet opmaken waarom voor deze precieze bedragen gekozen is. Kan de regering daarover helderheid geven?

Antwoord op vraag 37:

De bruto uitkeringshoogte van de overbruggingsregeling komt netto overeen met de bijstandsnormen onder de pensioengerechtigde leeftijd. De bedragen liggen daarmee op het niveau van het sociaal minimum.

38.

Kan de regering een overzicht geven van zowel de bruto als de netto uitkeringen (voor samenwonenden, alleenstaanden en alleenstaande ouders) bij een uitkering op grond van de AOW-, een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (zowel 65- als 65+), een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet en een uitkering op grond van de overbruggingsregeling AOW?

Antwoord op vraag 38:

Uitkeringshoogte per 1 januari 2013 (incl. vakantiegeld)	Netto per maand	Bruto per maand	Bruto per jaar
AOW samenwonenden (50%)	€ 727,99	€ 771,57	
AOW alleenstaanden (70%)	€ 1.062,24	€ 1.125,84	
AOW alleenstaande ouders (90%)	€ 1.322,77	€ 1.426,94	
ANW nabestaanden (70%)	€ 925,38	€ 1.202,08	
ANW halfwezen (20%)	€ 264,39	€ 273,11	
Bijstand 65- alleenstaand (70%)	€ 925,38		€ 14.449,89
Bijstand 65- alleenstaande ouder (90%)	€ 1.189,76		€ 17.982,71
Bijstand 65- paar 100%	€ 1.321,96		€ 18.827,79
Bijstand 65+ alleenstaand (70%)	€ 1.015,16		€ 12.911,37
Bijstand 65+ alleenstaande ouder (90%)	€ 1.277,52		€ 16.478,40

Uitkeringshoogte per 1 januari 2013 (incl. vakantiegeld)	Netto per maand	Bruto per maand	Bruto per jaar
Bijstand 65+ paar 100%	€ 1.397,30		€ 17.771,64

De hoogte van een volledige OBR is gelijk aan het sociaal minimum (WWB 65-). De hoogte is op individueel niveau echter afhankelijk van overige inkomensbronnen, zo worden bijvoorbeeld WW- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WAO/WIA) verrekend.

39.

Bij het algemeen overleg over de contouren van de voorgestelde overbruggingsregeling verzochten de leden van de CDA-fractie om rekenvoorbeelden. De leden van de CDA-fractie hebben die rekenvoorbeelden niet kunnen ontdekken in de stukken die aan de Kamer zijn opgestuurd. Kan de regering alsnog een aantal rekenvoorbeelden geven?

40.

Kan de regering in ieder geval ingaan op de volgende casussen:

1. De situatie van een echtpaar met gelijke leeftijd. De man heeft een VUT-uitkering, de vrouw heeft geen inkomen. De VUT uitkering bedraagt 155% van het wettelijke minimumloon (WML). De man heeft een gat van 20 maanden. Het echtpaar heeft een eigen huis en een hypotheeklast van € 600 per maand en verder minimaal vermogen in box 3. Wat gebeurt er met dit echtpaar? Kunnen zij ergens aanspraak op maken, op welke wijze en hoeveel kunnen zij sparen of zullen zij gedwongen uit hun huis gezet worden? 2. De situatie van een alleenstaande met € 22.000 box 3 spaargeld moet 20 maanden overbruggen en heeft woonlasten van € 550 per maand. Welke voorziening zijn voor deze alleenstaande beschikbaar? Hoe komt hij niet onder het bestaansminimum terecht?

Antwoord op vraag 39 en 40:

Met de in het kader van het Sociaal Akkoord aangekondigde verruiming van de overbruggingsregeling AOW naar deelnemers met een inkomen tot 200% WML voor alleenstaanden en 300% WML voor paren, komt het echtpaar in voorbeeld 1 in aanmerking voor de OBR. Met het oog op voorbeeld 2 geldt de aanname dat als men meer vermogen heeft dan de gestelde grenzen, er voldoende financiële reserves geacht worden aanwezig te zijn om het inkomensverlies zelf op te vangen. In het algemeen geldt dat mensen met een vermogen, naast het eigen huis en het pensioenvermogen, rond de vastgestelde vermogensgrens natuurlijk enige mogelijkheid hebben om hierop te anticiperen.

41.

Indien een VUT-ter of vroeggepensioneerde ziet dat hij te weinig inkomen heeft om de tijd tussen de VUT-uitkering en de AOW door te komen, kan hij in de visie van de leden van de CDA-fractie natuurlijk ervoor kiezen om extra te gaan werken via bijvoorbeeld een bijbaan om zijn hypotheek te kunnen blijven betalen. Echter, doordat hij werkt en wellicht spaart voor de barre maanden, is de kans groter dat hij zakt voor de inkomenstoets of de vermogenstoets en dus geen uitkering krijgt. Werken loont dan in zijn geheel niet. Ziet de regering dit probleem ook en heeft de regering daarvoor een oplossing?

Antwoord op vraag 41:

Met de in het sociaal akkoord aangekondigde verruiming van de overbruggingsregeling AOW naar deelnemers met een inkomen tot 200% WML voor alleenstaanden en 300% WML voor paren, zal deze situatie zich naar verwachting niet voordoen.

Daarnaast is het kabinet van oordeel dat indien mensen voldoende inkomen hebben om zelfvoorzienend te zijn tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd er geen reden is voor de overheid om bij te dragen.

42.

Is de regering zich ervan bewust dat velen niet eens mogen werken tijdens hun VUT-uitkering zonder met 100% gekort te worden? Wat moeten mensen met een dergelijke clause doen?

Antwoord op vraag 42:

De VUT is een afspraak tussen werkgevers en werknemers waarbij sprake is van een inkomensvervangende voorziening. Vanwege het inkomensvervangende karakter hebben werkgevers en werknemers bij de totstandkoming van de afspraak overwogen dat er geen behoefte is aan een inkomensvoorziening als er ander inkomen is. Daarom kunnen zij hebben bepaald dat ander inkomen op de VUT-uitkeringen wordt gekort. Een dergelijke clause verbiedt het werken dus niet.

43.

Bij een aantal pensioenfondsen en pensioenregelingen zal de reguliere ingangsdatum van het pensioen collectief omgezet worden in de nieuwe pensioenleeftijd. Bij anderen zal dat naar de mening van de leden van de CDA-fractie niet gebeuren. Verder hebben mensen vaak de mogelijkheid om pensioen eerder of later te laten ingaan. Wat zijn de gevolgen van deze regeling voor iemand, die bewust de ingangsdatum van zijn pensioen verlaat tot zijn pensioenleeftijd en zo in de overbruggingstijd geen pensioen heeft en geen enkel inkomen? Bestaat de mogelijkheid van een aanspraak op een volledige overbruggingsuitkering?

Antwoord op vraag 43:

Iemand komt in aanmerking voor de overbruggingsregeling op het moment dat hij aan de voorwaarden voldoet. Als er geen aanvullend inkomen is, dan is er recht op een volledige overbruggingsregeling. Mensen worden niet verplicht om hun aanvullend pensioen naar voren te halen.

44.

De leden van de CDA-fractie merken op dat er voor grensarbeiders bijzondere problematieken kunnen optreden, zeker wanneer iemand tijdens zijn/haar arbeidzame leven in meer dan één land heeft gewerkt. Deze leden wijzen erop dat de inkomenscesuur in dat geval lang niet zo scherp is op de 65e verjaardag omdat het ritme van verhoging van de pensioenleeftijd in bijvoorbeeld Duitsland en België anders ligt. Wat is de reactie van de regering op deze problematiek?

45.

Heeft een grensarbeiderstoets plaatsgevonden? Zo nee, is de regering bereid om een dergelijke toets alsnog uit te voeren of wacht de regering liever tot zich de eerste mensen melden?

Antwoord op vraag 44 en 45:

Ingezetenen of niet-ingezetenen, die op het moment van de aanvraag voor de overbruggingsregeling AOW-rechten hebben opgebouwd, komen in beginsel in aanmerking voor de overbruggingsregeling. Het maakt hierbij niet uit of zij een Nederlandse of buitenlandse rechtgevende regeling in de zin van de overbruggingsregeling hebben. Waar het om gaat, is dat deze regeling reeds loopt en eindigt of verlaagd wordt bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd, met daaropvolgend inkomensverlies als gevolg van het verhogen van de Nederlandse AOW-leeftijd.

46.

In het algemeen overleg over de contouren van de overbruggingsregeling van 13 februari j.l. heeft de regering toegezegd om te spreken over de zorgplicht, die de overheidswerkgever heeft voor personeel dat eerder is uitgetreden door bijvoorbeeld een FLO-regeling en niet onder de voorgenomen regeling valt. Heeft overleg in de regering plaatsgevonden en wat is de uitkomst van de discussie voor oud-ambulance medewerkers, oud-brandweerlieden en anderen die eerder met FLO gegaan zijn en geen of zeer beperkt recht hebben op de overbruggingsuitkering?

Antwoord op vraag 46:

Ik verwijs naar het antwoord op vraag 18 en 19.

47.

Waarom is met betrekking tot het voorgestelde artikel 1 geen definitie opgenomen van het begrip «echtgenoot»? Immers het begrip fiscaal partner komt niet overeen met het begrip echtgeno(o)t(e)/samenlevingspartner, terwijl het vermogen bij de belastingaanslag wel samen genomen wordt met de fiscaal partner.

Antwoord op vraag 47:

In het voorgenomen artikel 1, derde lid wordt verwezen naar artikel 1, tweede tot en met het negende lid van de AOW. In deze artikelliden van de AOW wordt het partnerbegrip gedefinieerd, dat door de verwijzing tevens gaat gelden voor de overbruggingsregeling. Net als in de fiscaliteit wordt hieronder ook verstaan de «echtgenoot». Gekozen is voor het partnerbegrip van de AOW omdat de overbruggingsregeling is bedoeld aan mensen die aan het einde van hun lopende VUT-, prepensioenuitkering of een daarmee vergelijkbare uitkering te maken krijgen met inkomensverlies als gevolg van de geleidelijke verhoging van de AOW-leeftijd, een inkomensvoorziening te verstrekken tot aan de voor hen geldende verhoogde AOW-leeftijd. Aansluiting bij de definities van de AOW ligt daarbij dus voor de hand.

In de sociale zekerheid en de fiscaliteit zal veelal op hetzelfde moment sprake zijn van partnerschap. In tegenstelling tot de sociale zekerheid worden in de fiscaliteit echter ondermeer niet als partners aangemerkt de ongehuwd samenwonenden die alleen een gezamenlijke huishouding voeren. In dat geval zal de SVB bij de controle van het vermogen uitgaan

van de som van het vermogen in box 3 dat zij ieder als alleenstaande hebben opgegeven.

48.

Waarom heeft met betrekking tot het voorgenomen artikel 4 een persoon niet het recht om middeling van inkomen over zes maanden aan te vragen? Onder welke omstandigheden kan de SVB die middeling weigeren?

Antwoord op vraag 48:

De rechthebbende heeft op grond van artikel 4 van de voorgenomen Tijdelijke regeling overbruggingsuitkering AOW altijd het recht een verzoek bij de SVB in te dienen tot middeling van het inkomen gerekend over een periode van de twaalfde tot de zesde kalendermaand voorafgaand aan de maand waarin de leeftijd van 65 jaar wordt bereikt. De SVB zal tot deze middeling overgaan als dit leidt tot toegang tot de voorgenomen regeling. De regeling zal op dit punt worden verduidelijkt.

49.

Ten aanzien van het voorgenomen artikel 5 wordt bij een aantal vroegpensioeningsregelingen een levensloopuitkering gevolgd door een VUT inkomen. Hebben deze personen ook recht op een uitkering op grond van de overbruggingsregeling?

Antwoord op vraag 49:

Personen met een lopende levensloopuitkering op 1 januari 2013 gevolgd door een VUT-inkomen vallen ook onder de doelgroep voor de overbruggingsregeling. De regeling zal op dit punt worden verduidelijkt.

Vragen en opmerkingen van de D66-fractie

50.

De leden van de D66-fractie merken op dat de regering heeft toegezegd om rond de zomer inzicht te geven of en hoe de voorschotregeling een vervolg kan krijgen. Kan de regering preciseren wanneer de Kamer de informatie hierover kan verwachten?

Antwoord op vraag 50:

Voor de voorschotregeling hebben de leden Vermeij (PvdA) en Van Weyenberg (D66) een motie ingediend met het verzoek de voorschotregeling in de AOW niet in 2013 in te trekken en voor 1 augustus a.s. met een voorstel te komen of en zo ja, hoe deze regeling een vervolg kan krijgen³. Ik heb toen aangegeven dat ik dit rond de zomer inzichtelijk wil maken. Nadere precisering kan ik op dit moment nog niet geven.

51.

De leden van de D66-fractie constateren dat de regering heeft toegezegd om in gesprek te gaan met pensioenfondsen over de mogelijkheid om het aanvullende pensioen naar voren te halen. Heeft de regering deze gesprekken al gevoerd? Zo ja, wat zijn de uitkomsten hiervan? Zo nee, wil de regering de Kamer informeren als deze gesprekken zijn gevoerd?

³ Kamerstukken II 2012/13, 32 163, nr. 30

Antwoord op vraag 51:

Ik verwijs naar het antwoord op de vragen 22 en 23

52.

Heeft de regering reeds gesproken met sociale partners over de vele CAO's, waarin de ontslagleeftijd nog steeds 65 jaar is? Zo ja, wat zijn de uitkomsten daarvan? Zo nee, wil de regering deze gesprekken alsnog gaan voeren?

Antwoord op vraag 52:

Een groot deel van de cao's is al in lijn met de wetgeving, waarbij de ontslagleeftijd gelijk is aan de aow-gerechtigde leeftijd. Een aantal cao's nog niet. Het is uiteindelijk aan de cao-partijen om cao-bepalingen in overeenstemming te brengen met de wet. Het kabinet heeft dit in het kader van de Wet wijziging ingangsdatum AOW-ouderdomspensioen reeds onder de aandacht gebracht van sociale partners. Wanneer aanpassingen uitblijven is het kabinet bereid om, op basis van een overzicht van cao's met een ontslagleeftijd van 65 jaar, dit onderwerp met sociale partners opnieuw te bespreken.

53.

De leden van de D66-fractie constateren dat er een vermogenstoets geldt voor de overbruggingsregeling. Deze leden hebben hierover verschillende vragen. Waarom is er gekozen voor een harde knip?

54.

Is het niet onrechtvaardig dat door één euro teveel vermogen direct het hele recht op de overbruggingsregeling vervalt?

55.

Waarom heeft de regering niet gekozen voor een geleidelijke schaal?

Antwoord op vraag 53, 54 en 55:

Er is zoveel mogelijk aangesloten bij de vormgeving van andere vermogenstoetsen, zoals bijvoorbeeld het kindgebonden budget en de wet werk en bijstand. Ook bij die regelingen geldt een harde grens. Een dergelijke vormgeving zorgt daarnaast voor een betere uitvoerbaarheid en een geleidelijke schaal vanaf de huidige vermogensgrens zou voor nadelige budgettaire consequenties zorgen.

56.

Waarom heeft de regering niet gekozen voor een vorm van een hogere vermogensbijtelling bij het toetsingsinkomen parallel aan de AWBZ?

Antwoord op vraag 56:

Het toetsingsinkomen bij de AWBZ is niet vergelijkbaar met het toetsingsinkomen voor de overbruggingsregeling. Voor het inkomensbegrip voor de overbruggingsregeling is aangesloten bij het inkomensbegrip dat gehanteerd wordt binnen de sociale zekerheid en dat is gebaseerd op het Algemeen inkomensbesluit.

57.

De leden van de fractie van D66 constateren dat er één toetsingsmoment is voor het inkomen. Dat terwijl mensen mogelijk een langere periode in een overbruggingsuitkering zitten. Wil de regering toezeggen om vaker, bijvoorbeeld ieder half jaar, te toetsen?

Antwoord op vraag 57:

De overbruggingsregeling kent twee toetsen op het inkomen van de rechthebbende en zijn partner. De eerste toetsing, de entree-inkomenstoets, vindt plaats in de zesde kalendermaand voorafgaand aan de maand waarin iemand 65 jaar wordt (peilmaand). Als het inkomen van de rechthebbende en zijn partner minder bedraagt dan 300% WML, of als de rechthebbende alleenstaande is 200% WML, dan bestaat toegang tot overbruggingsregeling, uiteraard als ook aan de overige voorwaarden is voldaan. Heeft men een hoger inkomen dan wordt ervan uitgegaan dat er voldoende financiële reserves zijn of kunnen worden opgebouwd om het inkomensverlies zelf op te vangen. Meerdere toetsmomenten passen daar niet bij.

De overbruggingsuitkering gaat vervolgens (op zijn vroegst) in op de dag dat de rechthebbende de leeftijd van 65 jaar bereikt. De overbruggingsuitkering kent, naast de entree-inkomenstoets, een maandelijkse inkomensstoets, dat wil zeggen dat het inkomen per maand van de rechthebbende op zijn maandelijkse overbruggingsuitkering wordt geminderd. Als er ook een partneruitkering wordt verstrekt, dan wordt het inkomen van de partner op die uitkering in mindering gebracht. De overbruggingsregeling voorziet in die zin derhalve reeds in de wens van de leden van de D66-fractie om het inkomen vaker te toetsen.

58.

De leden van de D66-fractie constateren dat de vermogensgrens voor zelfstandigen hoger is dan die voor werknemers. Deze leden steunen dat, aangezien het pensioenvermogen dat zelfstandigen hebben opgebouwd in de regel wel meetelt bij de vermogenstoets in tegenstelling tot het vrijgestelde aanvullende pensioen van werknemers. Is deze constructie echter niet gevoelig voor ontwijkingsconstructies?

59.

Ziet de regering het als een risico dat mensen zich vlak voor het toetsingsmoment inschrijven als zzp'er?

Antwoord op vraag 58 en 59:

Onder zelfstandige wordt verstaan iemand die met ingang van 1 augustus 2004 rechtmatig een bedrijf of beroep in Nederland heeft uitgeoefend. Hiermee heeft het kabinet willen waarborgen dat er geen misbruik gemaakt wordt van een hogere vermogensvrijlating voor zelfstandigen.

60.

Telt een schadebedrag voor letsel mee bij de vermogenstoets? Zo ja, zou het niet logisch zijn om deze uit te zonderen zoals de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ook heeft toegezegd te doen bij de vermogensbijtelling in de AWBZ?

Ziet de regering in dat geval de mogelijkheid om het uitzonderen te dekken door de 9 miljoen ruimte rond deze overbruggingsregeling?

Antwoord op vraag 60:

Ik verwijst naar het antwoord op vraag 31 en 32.

Vragen en opmerkingen van de 50PLUS-fractie

61.

Deze leden wijzen erop dat de concept overbruggingsregeling uitgaat van de aanname dat zich alleen bij een beperkte, in de regeling omschreven groep, een overbruggingsprobleem kan voordoen. De toelichting bij de regeling stelt immers dat overige groepen op tijd op de hoogte zijn van de AOW-leeftijdsverhoging en daarop kunnen anticiperen door te sparen. Daarbij veronderstelt de regering dat iemand met een gezinsinkomen dat hoger ligt dan € 2.204,- bruto per maand geld apart kan zetten om een inkomensval van enkele duizenden tot tienduizenden euro's op te vangen. De leden van de 50PLUS-fractie hebben ernstige twijfels aan het realiteitsgehalte van deze aanname en heeft de regering tijdens het algemeen overleg om het rekenvoorbeeld verzocht waarop deze aanname is gebaseerd. De leden van de 50PLUS-fractie hebben geen reactie op dit verzoek ontvangen en willen dit verzoek nogmaals langs deze weg aan de regering voorleggen. Deze leden zijn van mening dat een ieder in gelijke mate aanspraak moet kunnen maken op een deugdelijke overbruggingsregeling en wil voorkomen dat mensen, door gewijzigd overheidsbeleid, tussen wal en schip raken. De leden van de 50PLUS-fractie maken zich grote zorgen dat deze groep mensen in ernstig financiële problemen kunnen raken.

Antwoord op vraag 61:

Het kabinet wijst met het oog op de vragen van de 50PLUS-fractie op de in het sociaal akkoord aangekondigde verruiming van de overbruggingsregeling AOW naar deelnemers met een inkomen tot 200% WML voor alleenstaanden en 300% WML voor paren. Ze meent hiermee de zorgen van de 50PLUS-fractie te kunnen wegnemen.

62.

De leden van de 50PLUS-fractie wijzen de regering erop dat een jaar later AOW een alleenstaande circa € 12.500,- bruto en een gehuwde € 17.500,- bruto kost. Er zijn personen, die tot twee jaar AOW uit eigen middelen moeten financieren. Als ervan wordt gegaan van een echtpaar dan dienen zij € 9.161,- voor ieder te overbruggen jaar bij elkaar te sparen. Het Nibud heeft voorbeeldbegrotingen over het jaar 2013 gemaakt van een gemiddeld AOW huishouden voor twee personen. Volgens deze begrotingen bedragen de maandelijkse vaste lasten circa € 1.180,- exclusief huur of hypotheek, sociale participatiekosten, kosten voor roken, huisdieren of huishoudelijke hulp. Het bedrag van € 1.180,- dient derhalve nog vermeerderd te worden met in ieder geval de kosten voor huisvesting.

Als iemand op 1 januari 2013 een gezinsinkomen heeft van € 2.500,- bruto, komt deze persoon niet in aanmerking voor een overbruggingsregeling. Dit is circa € 1.800,- netto per maand. Hier gaat dan circa € 1.180,- per maand vanaf voor de gemiddelde vaste lasten per maand. De betrokken persoon houdt daarvan € 620,- over, wat nog verminderd dient te worden met de kosten voor huur of hypotheek. Het lijkt de 50PLUS fractie in een dergelijk voorbeeld niet reëel te veronderstellen dat mensen een te overbruggen periode zelf bij elkaar kunnen sparen. Graag ontvangen de leden van de 50PLUS-fractie hierop een reactie van de regering.

Antwoord op vraag 62:

In het kader van de in het sociaal akkoord aangekondigde verruiming van de overbruggingsregeling AOW naar deelnemers met een inkomen tot 200% WML voor alleenstaanden en 300% WML voor paren, komt het huishouden in dit voorbeeld in aanmerking voor de OBR.